

รายงานการประชุม
คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
ครั้งที่ ๖/๒๕๔๗
วันศุกร์ที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๔๗ เวลา ๑๐.๓๐ น.
ณ ห้องประชุม ๓๐๑ ชั้น ๓ ตึกบัญชาการ ทำเนียบรัฐบาล

ผู้มาประชุม

๑. นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ
รองนายกรัฐมนตรี	ประธานที่ประชุม
๒. นายรองพล เจริญพันธุ์
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
๓. พลตรี ศรีไชย รวยลาภ
ผู้ช่วยเจ้ากรมเสมียนตรา
แทนปลัดกระทรวงกลาโหม	กรรมการ
๔. นายสุภชัย บานพับทอง
ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
๕. นางสาวศรีสมบัติ วานิจจะกุล
ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง
แทนปลัดกระทรวงการคลัง	กรรมการ
๖. นางสาวอรชา ธนากร
นักการทูต ๗
แทนปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	กรรมการ

๓. นายใหญ่ ไรจน์สุวณิชกร
รองผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์
แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
๔. นายวรารักษ์ ชื่นสามรถ
ผู้ตรวจราชการกระทรวงพาณิชย์
แทนปลัดกระทรวงพาณิชย์	กรรมการ
๕. คุณพรทิพย์ จาละ
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา	กรรมการ
๑๐. นางสาวครุณี บุญสิงห์
รองเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
แทนเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	กรรมการ
๑๑. นางจิราพร บุณนาค
รองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ
แทนเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ	กรรมการ
๑๒. นางอุมาสีวี สอาดเยี่ยม
รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
แทนเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	กรรมการ
๑๓. นายไพโรจน์ สาโหมด
นักการข่าว ๕
แทนผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ	กรรมการ
๑๔. นายอำพล ทิมसार
ที่ปรึกษาสำนักงบประมาณ
แทนผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	กรรมการ
๑๕. นายกิตติศักดิ์ ปรกติ	กรรมการ
๑๖. นายชูชัย ศุภวงศ์	กรรมการ
๑๗. นายครรชิต มาลัยวงศ์	กรรมการ

๑๘. นายธีรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๙. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๒๐. นายมานิจ สุขสมจิตร	กรรมการ
๒๑. นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์	กรรมการ
๒๒. นายชั่งทอง โอภาสศิริวิทย์	เลขานุการ
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ	
รักษาการในตำแหน่ง ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี	
๒๓. นางวนิดา สักการโกศล	ผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการกองกลาง รักษาการแทน	
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ	
๒๔. นายนคร เสรีรักษ์	ผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการส่วนนโยบายและวิเคราะห์	
สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ	

ผู้ไม่มาประชุม

๑. นายขวัญชัย วศวงศ์	ลาการประชุม
๒. นายทศพร ศิริสัมพันธ์	ติดราชการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. พลตรี พงศกร รอดชมภู	ที่ปรึกษารองนายกรัฐมนตรี
๒. พันเอก กิตติศักดิ์ บุญสุข	กระทรวงกลาโหม
๓. พันโท ประเมศ ประเสริฐยิ่ง	กระทรวงกลาโหม
๔. นางปรวพรรณ ประสาทศิลป์	กระทรวงกลาโหม
๕. นายวราโรจน์ เองสมบุญ	กระทรวงการต่างประเทศ
๖. นายจักรพล พิมพ์าน	สำนักข่าวกรองแห่งชาติ
๗. นายพงษ์อาจ ตริกิจวัฒนากุล	สำนักงาน ก.พ.ร.
๘. นายไพฑูรย์ สว่างกมล	กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ (ผู้ชี้แจง)

๘. นายไพโรจน์ นิยมเดชา	กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ (ผู้ชี้แจง)
๑๐. พันตำรวจโท วรท วิเชียรสรรค์	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๑. นางสาวสมรพันธ์ ดอกไม้ทอง	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๒. นางศิริกุล ปัญญาติล	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๓. นางสาวสมฤดี กำป็น	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๔. นายวิริยะ รามสมภพ	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๕. นางภักพิชา จันทศิริ	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๖. นายสมเกียรติ สมทอง	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๗. นายวีระชัย จรรยากุล	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๘. นายศักดิ์ดา สุทธิโคตร	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๙. นางสาวเสาวณีย์ สกุลรัตน์	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๒๐. นางรัตติมา เกตุแก้ว	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๒๑. นางสาวสุพรรณิ หญิน้อย	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๒๒. นายสาธิต รักษ์นุกูล	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

เริ่มประชุมเวลา ๑๐.๓๐ น.

ประธานฯ ได้กล่าวเปิดประชุม และดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม
ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๔๗

เลขานุการฯ ขอให้ที่ประชุมพิจารณารับรองรายงานการประชุมฯ ครั้งที่ ๕/๒๕๔๗
เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๔๗

มติ ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุม

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

๓.๑ รายงานผลการดำเนินการของคณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนเดือนสิงหาคมและเดือนกันยายน ๒๕๔๗

เลขานุการฯ (นายชั่งทอง โอภาสศิริวิทย์) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ในช่วงเดือนสิงหาคม ๒๕๔๗ คณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน ได้พิจารณาดำเนินการเรื่องร้องเรียนให้แก่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จำนวน ๓๒ เรื่อง ได้ดำเนินการเสร็จสมบูรณ์ ๒๖ เรื่อง อีก ๖ เรื่อง อยู่ระหว่างรอเอกสารยืนยัน และในช่วงเดือนกันยายน ๒๕๔๗ จำนวน ๑๔ เรื่อง ยุติสมบูรณ์แล้ว ๑๓ เรื่อง อีก ๑ เรื่อง อยู่ระหว่างรอผู้ใช้สิทธิชี้แจงเพิ่มเติมเนื่องจากหน่วยงานแจ้งว่าได้ให้ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ที่ขอครบถ้วนแล้ว รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบวาระการประชุม ครั้งที่ ๖/๒๕๔๗

มติ ที่ประชุมรับทราบ

๓.๒ รายงานผลการดำเนินการของคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการกรณีร้องเรียนให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐเดือนกันยายน ๒๕๔๗

เลขานุการฯ (นายชั่งทอง โอภาสศิริวิทย์) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ในช่วงเดือนกันยายน ๒๕๔๗ คณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการกรณีร้องเรียนให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ ได้พิจารณาดำเนินการเรื่องร้องเรียนดังกล่าวให้แก่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จำนวน ๓ เรื่อง และยุติแล้วทั้ง ๓ เรื่อง โดยได้แจ้งตอบผู้ร้องทราบเรียบร้อยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบวาระการประชุม ครั้งที่ ๖/๒๕๔๗

มติ ที่ประชุมรับทราบ

๓.๓ รายงานผลการวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเดือนกรกฎาคมและเดือนกันยายน ๒๕๔๗

เลขานุการฯ (นายชัชทอง โอภาสศิริวิทย์) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ในช่วงเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๗ มีคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคมฯ รวม ๑๒ เรื่อง และในเดือนกันยายน ๒๕๔๗ รวม ๑๓ เรื่อง ซึ่งฝ่ายเลขานุการฯ ได้รวบรวมคำวินิจฉัยจัดทำเป็นรูปเล่มให้กับกรรมการทุกท่านด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบวาระการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๔๗

ที่ประชุมมีความเห็น ดังนี้

๑. นายกิตติศักดิ์ ปรกติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) มีความเห็นว่า ตามที่คณะกรรมการฯ ได้เคยมีมติให้ฝ่ายเลขานุการฯ จะต้องชี้แจงเหตุผลกรณีที่คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ใช้เวลาในการวินิจฉัยเกินกว่า ๖๐ วัน ให้คณะกรรมการฯ ทราบนั้น ในครั้งนี้จึงขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ ชี้แจงเหตุผลให้คณะกรรมการฯ ทราบด้วย

๒. เลขานุการฯ (นายชัชทอง โอภาสศิริวิทย์) ชี้แจงว่า เนื่องจากกำลังคนของส่วนงานวินิจฉัยอุทธรณ์ฯ ที่เป็นฝ่ายเลขานุการฯ ต้องรับผิดชอบคณะกรรมการฯ ชุดต่าง ๆ จำนวน ๘ องค์คณะ แต่มีอัตรากำลังอยู่เพียง ๗ อัตรา ประกอบกับเป็นช่วงที่อยู่ระหว่างการแต่งตั้งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารฯ ทำให้การวินิจฉัยเรื่องต่าง ๆ ต้องเลื่อนออกไปในทางปฏิบัติคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคมฯ ได้มีการประชุมทุกสัปดาห์เฉลี่ยประมาณเดือนละ ๑๒ - ๑๕ เรื่อง ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะได้เร่งแก้ไขและจะได้รายงานเหตุผลหรือสาเหตุสำหรับเรื่องที่ไม่สามารถดำเนินการวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน ให้คณะกรรมการฯ ทราบทุกครั้ง เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการฯ ดังกล่าว

๓. ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (นายใหญ่ โรจน์สุวนิชกร) มีข้อเสนอแนะว่า ได้เคยเสนอแนวความคิดในเรื่องการจัดหมวดหมู่ของประเด็นคำวินิจฉัยฯ และในส่วน of กระทรวงมหาดไทยเองได้รวบรวมเป็นรูปเล่มแจ้งเวียนให้จังหวัดทราบว่า เรื่องในลักษณะอย่างไรจะต้องเปิดเผยหรือไม่เพียงใด และเห็นว่า หากหน่วยงานอื่น ๆ ได้มีการแจ้งเวียนคำวินิจฉัยฯ ในลักษณะดังกล่าวให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ ก็จะทำให้เรื่องเข้ามาสู่การวินิจฉัยน้อยลง

๔. ผู้ช่วยเลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่า สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ดำเนินการจัดหมวดหมู่คำวินิจฉัยในบางเรื่องพิมพ์เผยแพร่ไปแล้ว เช่น คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง สำหรับคำวินิจฉัยในเรื่องอื่นๆ จะได้ดำเนินการต่อไปด้วย

มติ ที่ประชุมรับทราบ และให้ฝ่ายเลขานุการฯ รับข้อเสนอของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการไปดำเนินการต่อไป

๓.๔ รายงานผลการดำเนินการของคณะกรรมการพิจารณาส่งเรื่องอุทธรณ์เดือนกันยายน ๒๕๔๗

เลขานุการฯ (นายชัชทอง โอภาสศิริวิทย์) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ในช่วงเดือนกันยายน ๒๕๔๗ คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาส่งเรื่องอุทธรณ์ ในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้พิจารณาส่งเรื่องให้แก่คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคมฯ จำนวน ๕ เรื่อง รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบวาระการประชุม ครั้งที่ ๖/๒๕๔๗

มติ ที่ประชุมรับทราบ

๓.๕ สรุปรายงานการติดตามประเมินผลของหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๖

เลขานุการฯ (นายชังทอง โอภาสศิริวิทย์) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ได้มีการสรุปรายงานการติดตามประเมินผลของหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งมีหน่วยงานต่าง ๆ ได้รายงานมาทั้งสิ้นประมาณ ๖,๐๐๐ หน่วยงาน เป็นการรายงานว่ามีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารในแต่ละด้านอย่างไรบ้าง รายงานนี้ได้สรุปไว้แล้วตั้งแต่ต้นปี ๒๕๔๗ แต่เพื่อเป็นข้อมูลของคณะกรรมการฯ จึงขอเสนอรายงานให้ที่ประชุมทราบ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบวาระการประชุม ครั้งที่ ๖/๒๕๔๗

ผู้แทนสำนักงบประมาณ (นายอำพล ทิมसार) มีความเห็นว่า ในเรื่องของการติดตามประเมินผลในส่วนของการให้บริการข้อมูลข่าวสาร ควรมีการสรุปประเด็นให้เห็นว่าการบริการข้อมูลข่าวสารได้นั้นเกี่ยวกับเรื่องอะไรบ้าง เพื่อให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

มติ ที่ประชุมรับทราบ และให้ฝ่ายเลขานุการฯ รับข้อเสนอของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการไปดำเนินการต่อไป

๓.๖ การแต่งตั้งเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

เลขานุการฯ (นายชังทอง โอภาสศิริวิทย์) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า เดิมสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งแต่งตั้งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่รับผิดชอบการปฏิบัติราชการของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (นายรองพล เจริญพันธุ์) เป็นเลขานุการในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามคำสั่งสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๗/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ และเนื่องจากได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้นายรองพล เจริญพันธุ์ ดำรงตำแหน่งปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจึงได้มีคำสั่งที่ ๒๐๑/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๔๗ แต่งตั้งให้นายชังทอง โอภาสศิริวิทย์ ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ รักษาการ

ในตำแหน่งผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นเลขานุการในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๔๗ เป็นต้นไป จึงเสนอที่ประชุมเพื่อทราบ

มติ ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

๔.๑ การพิจารณาออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดสิทธิของคนต่างด้าวตาม มาตรา ๕ และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

เลขานุการฯ (นายชั่งทอง โอภาสศิริวิทย์) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า สืบเนื่องจากการที่กระทรวงการต่างประเทศได้รับหนังสือจากสถานเอกอัครราชทูตตุรกีประจำประเทศไทยแจ้งว่า ขณะนี้ทางการตุรกีได้ออกกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ซึ่งมีส่วนหนึ่งที่ทำให้สิทธิกับคนต่างด้าวที่มีถิ่นพำนักในประเทศตุรกีหรือนิติบุคคลต่างด้าวที่เข้าไปประกอบกิจการในประเทศตุรกีให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับตนหรือกิจกรรมของบริษัทนั้น ๆ ได้ แต่อย่างไรก็ตาม สิทธิดังกล่าวต้องเป็นสิทธิต่างตอบแทน ประเทศตุรกีจึงได้มีหนังสือสอบถามถึงกระทรวงการต่างประเทศว่า ประเทศไทยจะมีข้อตกลงในลักษณะต่างตอบแทนกับประเทศตุรกีหรือไม่ ซึ่งในเรื่องนี้ คณะอนุกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการได้มีการศึกษารายละเอียดแล้ว แต่ยังมีประเด็นที่ต้องพิจารณาเพิ่มเติมในเรื่องความชัดเจนของคำว่าถิ่นพำนัก (Residing) ในกฎหมายของตุรกี เพื่อจะได้เปรียบเทียบกับขอบเขตความหมายของถิ่นพำนักตามกฎหมายตรวจคนเข้าเมืองของประเทศไทย รวมทั้งในการพิจารณาบทบัญญัติตามมาตรา ๕ ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้บัญญัติไว้ว่า คนต่างด้าวจะมีสิทธิเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้เพียงใดให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง ซึ่งในเรื่องนี้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้เคยมีมติไว้ว่าในการให้สิทธิคนต่างด้าวน่าจะยังไม่เป็นเรื่องเร่งด่วนที่จะออกกฎกระทรวง ในการใช้สิทธิขอข้อมูลของคนต่างด้าวให้เป็นดุลพินิจของหน่วยงานที่จะพิจารณากรณี ๆ ไป ซึ่งกรณีการใช้สิทธิของคนต่างด้าวได้เคยมีกรณีการขอข้อมูลข่าวสารและใช้สิทธิอุทธรณ์การไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเข้าสู่กระบวนการวินิจฉัยอุทธรณ์แล้ว

อย่างไรก็ตาม ฝ่ายเลขานุการฯ พิจารณาเห็นว่า ขณะนี้ถึงจุดที่น่าจะมีความจำเป็นที่จะต้องมีการออกกฎกระทรวงให้สิทธิคนต่างด้าวแล้ว โดยมีเหตุผล ๓ ประการ คือ ๑. กรณีของประเทศตุรกีสอบถามเกี่ยวกับสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของคนต่างด้าวเข้ามายังกระทรวงการต่างประเทศ ๒. กรณีมีคนต่างด้าวได้ใช้สิทธิอุทธรณ์การไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งในการประชุมของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ไปได้มีข้อสังเกตว่า คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการควรจะออกกฎกระทรวงในเรื่องนี้ไว้ ๓. กรณีของกระทรวงการต่างประเทศได้มีการจัดประชุมเจรจาข้อตกลงการค้าระหว่างประเทศไทยกับสหรัฐอเมริกา ในลักษณะพหุภาคี ซึ่งมีประเด็นเกี่ยวเนื่องกับความโปร่งใส และเกี่ยวเนื่องกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๕ ในส่วนของการออกกฎกระทรวงด้วยฝ่ายเลขานุการฯ จึงเห็นสมควรนำเสนอประเด็นให้ที่ประชุมพิจารณา ดังนี้

๑. เห็นควรกำหนดให้คนต่างด้าว มีสิทธิเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๕ เท่าเทียมกับคนไทยหรือไม่ เพียงใด

๒. สิทธิตามมาตรา ๑๑ ในการขอข้อมูลข่าวสารใด ๆ นอกเหนือจากข่าวสารตามที่หน่วยงานได้จัดเตรียมไว้ให้ประชาชนตรวจสอบได้ด้วยตนเอง โดยไม่จำเป็นต้องมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องสมควรกำหนดให้คนต่างด้าวมีสิทธิขอข้อมูลข่าวสารดังกล่าวหรือไม่ เพียงใด

๓. สิทธิในการรับรู้และเข้าตรวจสอบข้อมูลส่วนบุคคลของตนเอง ตลอดจนการขอให้หน่วยงานแก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง รวมทั้งสิทธิในการที่ข้อมูลส่วนบุคคลของคนต่างด้าวจะได้รับการคุ้มครองโดยหน่วยงานของรัฐ สมควรกำหนดให้คนต่างด้าวมีสิทธิเท่าเทียมกับคนไทยหรือไม่ เพียงใด

ทั้งนี้ ตามประเด็นพิจารณาดังกล่าวข้างต้น ฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณา ดังนี้

๑. แม้ว่าข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๕ เป็นข้อมูลข่าวสารในระดับพื้นฐานซึ่งถือเป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่หน่วยงานของรัฐจะต้องจัดหาเอาไว้ในลักษณะ “พร้อมตรวจ” เพื่อให้ประชาชนตรวจสอบได้ตลอดเวลา และข้อมูลบางส่วนหน่วยงานของรัฐได้จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่แก่สาธารณะโดยกว้างขวางอยู่แล้ว ทั้งในรูปแบบ เอกสารรายงานประจำปี/เดือน/ไตรมาส ฯลฯ ซึ่ง

บุคคลทั่วไปไม่ว่าคนไทยหรือชาวต่างประเทศก็ย่อมสามารถแสวงหาได้โดยสะดวกอยู่แล้ว อย่างไรก็ตามเนื่องจากสิทธิการตรวจนี้ย่อมมีภาระกับเจ้าหน้าที่ในการให้บริการด้วย รวมทั้งการที่กฎหมายกำหนดให้คนไทยสามารถใช้สิทธิได้โดยไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงความสามารถมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้อง ก็เพื่อส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนั้น จึงเห็นว่าการให้สิทธิของคนต่างด้าวตาม มาตรา ๕ ควรกำหนดให้เฉพาะข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องหรือเกี่ยวพันกับส่วนได้เสียของตนเท่านั้น

๒. สำหรับการให้สิทธิตามมาตรา ๑๑ นั้น เนื่องจากหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ จะมีการพิจารณาให้ข้อมูลข่าวสารเป็นรายกรณีอยู่แล้ว จึงเป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่หรือ หน่วยงานของรัฐที่รับคำขอนั้น ในการพิจารณาดำเนินการตามความเหมาะสม โดยใช้ดุลพินิจใน การเปิดเผยหรือไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามนัยมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูล ข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง จึงเห็นควรกำหนดให้คนต่างด้าว มีสิทธิตามมาตรา ๑๑ ได้ แต่ก็ให้จำกัดเฉพาะการขอข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตน หรือส่วนได้เสีย ของตนเท่านั้น

๓. ในส่วนที่เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้น โดยที่ในปัจจุบันนานา ประเทศได้มีการดำเนินมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของประชาชน อย่างเคร่งครัดและแพร่หลาย โดยมีหลักการสำคัญประการหนึ่งคือ การที่มีข้อบังคับห้ามมิให้มีการรับส่งข้อมูลกับประเทศที่ไม่มีมาตรการในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในมาตรฐานที่พอเพียง และเป็นที่ยอมรับ และโดยที่ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นส่วนสำคัญในเรื่องการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็น มนุษย์และเป็นเสรีภาพส่วนบุคคล ดังนั้น ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล จึง สมควรกำหนดให้คนต่างด้าวได้รับการคุ้มครองเช่นเดียวกับคนไทยทุกประการ

๔. อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการให้สิทธิกับคนต่างด้าวนั้น อาจเกี่ยวพันกับ การเรียกร้องสิทธิอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับกฎหมายระหว่างประเทศหรือความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ดังนั้น กฎกระทรวงที่ออกจึงควรมีข้อสงวนในประเด็นที่เกี่ยวกับการเรียกร้องสิทธิอื่น ๆ ตามกฎหมายระหว่าง ประเทศหรือความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในลักษณะต่างตอบแทนไว้ด้วย

จึงเสนอให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณา หากเห็นชอบให้มีการออกกฎกระทรวง ในเรื่องนี้ เห็นควรมอบหมายให้คณะกรรมการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของ

ราชการ และยกร่างอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีเลขธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นประธาน รับไปพิจารณาดำเนินการต่อไป

ที่ประชุมมีความเห็น ดังนี้

๑. ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ (นางสาวอรชา ธนากร) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ตามที่ที่ประชุมได้มีมติให้กระทรวงการต่างประเทศ ประสานกับประเทศตุรกีเพื่อขอข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารของประเทศตุรกี เพื่อจะได้นำมาศึกษาในการจัดทำกฎหมายของไทยนั้น กระทรวงการต่างประเทศโดยกรมยุโรป ได้มีหนังสือไปยังประเทศตุรกีแล้ว และได้รับการตอบกลับมาว่า ประเทศตุรกีไม่มีกฎหมายข้อมูลข่าวสารดังกล่าว อย่างไรก็ตาม คาดว่าอาจมีกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารตามที่กำหนดไว้ให้ใช้หลักต่างตอบแทนเท่านั้น ส่วนการที่จะออกกฎกระทรวงให้สิทธิกับคนต่างด้าวนั้นมีข้อสังเกตว่า เป็นเรื่องที่ควรนำมาพิจารณา ทั้งนี้ เนื่องจากหากคนต่างด้าวให้คนไทยมาขอข้อมูลก็สามารถขอได้ ซึ่งเห็นว่าไม่มีความแตกต่างอันใด ดังนั้น การออกกฎกระทรวงไว้จึงเป็นเรื่องที่ดี

๒. นายกิตติศักดิ์ ปรกิต (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ได้มีข้อสังเกตว่า การให้สิทธิกับคนต่างด้าวในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการนั้น เห็นว่า ในทางปฏิบัติเป็นที่เข้าใจกันทั่วโลกว่า สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเป็นสิทธิของคนในชาติ ถ้าจะอนุญาตให้สิทธิคนต่างด้าว ก็จะทำให้สิทธิแก่ประเทศที่ให้สิทธิเช่นเดียวกัน เพราะเหตุผลว่าจะได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกัน ตัวอย่างในประเทศแคนาดา แม้จะมีการวางหลักเกณฑ์เช่นเดียวกันกับที่กฎหมายของไทยวางไว้ ก็ไม่มีผลในทางปฏิบัติ เพราะผู้ที่เกี่ยวข้องจะไปขอให้สำนักงานทนายความหรือขอให้หน่วยงานเอกชนที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองสิทธิเป็นผู้ขอให้ ก็จะสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการในฐานะคนในชาติได้อยู่แล้ว ในกรณีเป็นข้อมูลส่วนบุคคล หากต้องการทราบข้อมูลของตนเอง ก็จะใช้วิธีให้ความยินยอมกับองค์กรเอกชนให้สามารถเข้าถึงข้อมูลของตนได้ ประโยชน์ที่พึงได้รับก็จะได้รับตามกฎหมาย ด้วยเหตุนี้ ในวงวิชาการที่ยอมรับกันทั่วไปนั้น ถ้าจะวางหลักก็จะวางเฉพาะหลักต่างตอบแทนเท่านั้น ถ้าจะพิจารณาก็จะพิจารณาไปตามหลักเดิม และให้คำแนะนำว่า คนต่างด้าวที่ประสงค์จะได้ข้อมูลก็จะไปดำเนินการผ่านสำนักงานทนายความ หรือผ่านทางหน่วยงานเอกชนอย่างใดอย่างหนึ่ง ก็จะสามารถเข้าถึงข้อมูลได้เช่นเดียวกับคนไทย ในกรณีที่ต้องการข้อมูลส่วนบุคคลหลักก็คือ เพียงแต่ให้ความยินยอมให้หน่วยงานนั้นเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของตน ในทาง

กฎหมายจะดำเนินการอย่างไรให้เกิดความชัดเจนคิดว่าอาศัยหลักต่างตอบแทนเท่านั้นก็เพียงพอแต่ต้องวางหลักว่า ผู้ที่ประสงค์จะใช้สิทธิก็ต้องแสดงสิทธิว่าในประเทศของตนได้ให้สิทธิของคนไทยเท่าเทียมกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่า ในกรณีที่จะต้องแสดงสิทธิจะเลือกใช้วิธีใช้สิทธิผ่านคนไทยจะง่ายกว่าการใช้สิทธิโดยผ่านหน่วยงานเอกชนในประเทศไทย ซึ่งจะได้ประโยชน์มากกว่า

๓. นายธีรชัย ฅ นคร (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ได้ให้ข้อสังเกตว่า การจะพิจารณาออกกฎกระทรวงในเรื่องนี้ต้องพิจารณาให้รอบคอบ เนื่องจากในทางปฏิบัติได้เปิดช่องว่างให้สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ ในแง่ของข้อมูลเองมีหลายประเภท ในส่วนข้อมูลส่วนบุคคลอาจจะพิจารณาอย่างหนึ่งในส่วนของข้อมูลของราชการตามปกติก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง ข้อมูลของราชการที่เป็นความลับก็เป็นอีกอย่างหนึ่งดังนั้น ถ้าจะพิจารณาออกกฎกระทรวงก็ต้องพิจารณาโดยรอบคอบ

๔. ประธานฯ ได้แสดงความเห็นเพิ่มเติมว่า เรื่องที่จะเป็นไปตามหลักต่างตอบแทนคงต้องระบุอยู่ในกฎกระทรวง ถ้าจะใช้กับประเทศใดก็ต้องต่างตอบแทน ซึ่งจะอยู่ในเนื้อหาของกฎกระทรวง ส่วนแนวทางปฏิบัติที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ถึงแม้ยังไม่มีกฎกระทรวง แต่ก็สามารถใช้วิธีการอื่นได้ ซึ่งถือว่าเป็นการใช้ช่องว่างที่มีอยู่ การจะกำหนดให้มีการต่างตอบแทนหรือไม่ ก็จะอยู่ในมาตรา ๕ ในเรื่องสิทธิของคนต่างด้าวอยู่แล้ว ซึ่งอาจมอบให้คณะกรรมการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการและยกร่างอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้องไปพิจารณา และให้นำเสนอที่ประชุมอีกครั้งหนึ่ง

๕. เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา (นางสาวพรทิพย์ จาละ) แสดงความคิดเห็นว่า การพิจารณาเรื่องนี้ต้องแยกออกเป็น ๒ เรื่อง เพราะเป็นการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๕ ซึ่งเป็นเรื่องของข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มี ถ้าเป็นคนในชาติก็สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ ถ้าเป็นคนต่างด้าวอาจกำหนดจำกัดสิทธิลงไปได้ ส่วนเรื่องข้อมูลส่วนบุคคลเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ไม่เกี่ยวกับกฎกระทรวงในเรื่องนี้ ถ้าหากจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงก็ต้องศึกษากฎหมายต่างประเทศและแนวทางปฏิบัติในสากลด้วยว่า ให้กันได้แค่ไหนเพียงใด ถ้ามอบให้คณะกรรมการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการและยกร่างอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณา ก็ต้องขอเวลาไปศึกษาเรื่องนี้ก่อน

๖. ประธานฯ สรุปว่า ให้คณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วนำเสนอคณะกรรมการฯ ในเบื้องต้นเพื่อพิจารณาหลักการที่ควรจะมีอยู่ในกฎกระทรวง โดยพิจารณาในภาพรวมของกฎหมายที่มีอยู่และเทียบเคียงกับประเทศอื่นด้วย

มติ ที่ประชุมมีมติมอบหมายให้คณะกรรมการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการและร่างอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง ไปพิจารณารายละเอียดของกฎหมายในภาพรวม และให้เสนอเป็นหลักการเบื้องต้นในการที่จะให้สิทธิคนต่างด้าวขอตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยเทียบเคียงกับประเทศอื่นที่ใช้ และนำกลับมาให้คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาในการประชุมอีกครั้งหนึ่ง ก่อนยกร่างเป็นกฎกระทรวงต่อไป

๔.๒ การพิจารณากรณีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม
ขอให้ออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเป็นหน่วยงานของรัฐที่อาจออกระเบียบโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่มีให้นำบทบัญญัติวรรคหนึ่ง (๓) ของมาตรา ๒๓ มาบังคับใช้กับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของสำนักงานคุ้มครองพยานที่อยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานดังกล่าวได้

เลขานุการฯ (นายชั่งทอง โอภาสศิริวิทย์) ได้รายงานข้อเท็จจริงให้ที่ประชุมทราบ ดังนี้

๑. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้ขอให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาดำเนินการออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อให้สำนักงานคุ้มครองพยาน กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เป็นหน่วยงานที่อาจออกระเบียบโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่มีให้นำบทบัญญัติวรรคหนึ่ง (๓) ของมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาใช้บังคับกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของสำนักงานคุ้มครองพยานได้ โดยไม่ต้องมีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๒. สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้เชิญผู้แทนสำนักงานคุ้มครองพยานมาหารือ ซึ่งสรุปผลการหารือได้ว่า วัตถุประสงค์สำคัญที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพจะขอให้พิจารณาออกกฎหมายรายนั้น ก็เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับพยานมากที่สุด และได้มีการชี้แจงในระหว่างการหารือให้ผู้แทนกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพทราบแล้วว่า กรณีการขอยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง (๓) นั้น กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพยังมีหน้าที่ต้องไปออกกระเบียบบตามมาตรา ๒๒ และยังคงต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติตามตราอื่น ๆ ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ด้วย รวมทั้งสิทธิของประชาชนตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการที่เกี่ยวข้องกับกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพและสำนักงานคุ้มครองพยานก็ยังคงมีอยู่เช่นเดิม สำหรับในเรื่องการคุ้มครองพยานนั้น พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้มีบทบัญญัติที่คุ้มครองให้สามารถออกคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลและข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยแล้วจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใดได้ ตามมาตรา ๑๕ (๔) ดังนั้น การนำข้อมูลข่าวสารไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาตามที่บัญญัติไว้ตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง (๓) นั้น จึงไม่น่าจะกระทบต่อการปฏิบัติงานในการคุ้มครองพยานของสำนักงานคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพแต่อย่างใด เนื่องจากข้อมูลข่าวสารที่นำไปลงพิมพ์นั้นมิได้มีรายละเอียดเกี่ยวกับรายชื่อบุคคล หรือคุณสมบัติของบุคคลแต่อย่างใด เป็นเพียงการให้หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐจะต้องประกาศว่า หน่วยงานนั้นได้จัดเก็บข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลประเภทใดไว้บ้าง เก็บในระบบใด มีวิธีการที่เจ้าของข้อมูลเข้าถึงและขอแก้ไขอย่างไร

๓. ฝ่ายเลขานุการฯ มีความเห็นว่า ตามมาตรา ๑๕ (๔) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการที่การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด และมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้บัญญัติห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่น โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ได้รับแจ้งล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมิได้ และพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๖ วรรค ๓ ได้บัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองให้พยานได้รับความปลอดภัย โดยรวมถึงการปกปิด

มิให้มีการเปิดเผย ชื่อตัว ชื่อสกุล ที่อยู่ ภาพหรือข้อมูลอย่างอื่นที่สามารถระบุตัวพยานได้ ดังนั้น กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพจึงได้รับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของพยานตามกฎหมายทั้ง ๒ ฉบับ อยู่แล้ว ในการวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจะต้องพิจารณาใช้ดุลพินิจโดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน ดังนั้น ในกรณีของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ถ้าผู้แทนได้ชี้แจงแล้ว คณะกรรมการจะพิจารณาเป็นอย่างไร ฝ่ายเลขานุการฯ จะได้ดำเนินการต่อไป จึงเสนอที่ประชุมเพื่อพิจารณา

ที่ประชุมมีความเห็น ดังนี้

๑. นายกิตติศักดิ์ ปรกติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ได้ขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ ชี้แจงกรณีที่มีหน่วยงานอื่น เช่น กรมสอบสวนคดีพิเศษ หรือสำนักงาน ป.ป.ส. เคยเสนอเรื่องในลักษณะเดียวกันต่อคณะกรรมการฯ ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้มีการวางแผนในการพิจารณาเรื่องนี้ไว้แล้ว

๒. เลขานุการฯ (นายชังทอง โอภาสศิริวิทย์) ชี้แจงว่า ในเรื่องนี้ สำนักงาน ป.ป.ส. ยังไม่เคยเสนอเรื่องเข้ามา แต่ได้หารือในประเด็นที่เกี่ยวกับกรณีที่มีการจัดทำบัญชีของผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดว่าเป็นข้อมูลที่ต้องเปิดเผยหรือไม่ และต่อมาได้มีการหารือไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งได้พิจารณาว่าในเรื่องของบัญชีบุคคลที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดไม่จำเป็นต้องประกาศตามมาตรา ๒๓ (๓) โดยยังไม่เคยขอยกเว้นที่จะออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๒๒ แต่อย่างใด มีเพียงศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการทหารสูงสุดเพียงหน่วยงานเดียวที่คณะกรรมการฯ เห็นชอบให้ออกกฎกระทรวงไปแล้ว

๓. ผู้แทนกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ (นายไพฑูรย์ สว่างกมล) ได้ชี้แจงว่า กรณีการขอยกเว้นให้สำนักงานคุ้มครองพยาน กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่ต้องนำข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง (๓) นั้น เนื่องจากการคุ้มครองพยานเป็นเรื่องใหม่ กฎหมายมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๖ การดำเนินการยังไม่สามารถดำเนินการได้มากนัก เนื่องจากยังไม่ได้ออกกฎกระทรวงเรื่องการใช้มาตรการพิเศษในระเบียบค่าตอบแทนในการคุ้มครองพยาน ในช่วงนี้ จึงได้ดำเนินการในเรื่องของการวางระบบเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายคุ้มครองพยาน ซึ่งให้ความสำคัญกับเรื่องความลับของพยาน โดยเชื่อว่าถ้าพยานเข้าสู่มาตรการคุ้มครอง ไม่ว่าจะเป็นมาตรการทั่วไปหรือ

มาตรการพิเศษ ถ้าไม่สามารถคุ้มครองพยานได้ถือเป็นความล้มเหลวของหน่วยงาน จึงได้มีการวางระบบการรักษาความปลอดภัยไว้โดยได้ทำข้อตกลงร่วมกันกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม กรมสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงาน ป.ป.ส. กรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้ เป็นพันธมิตรในการดูแลพยาน ดังนั้น การที่ขอยกเว้นในเรื่องนี้ เพราะมีเจตนากรณีที่อาจจะดูแลให้พยานเกิดความมั่นใจ มีความรู้สึกปลอดภัยในกรณีที่เข้าสู่มาตรการการคุ้มครอง ซึ่งพยานจะมีความมั่นใจมากขึ้น เป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับพยาน ซึ่งถ้าหากพยานทราบว่าไม่ได้รับการยกเว้น อาจนำมาเป็นข้ออ้างในการไม่เป็นพยานให้ได้

๔. ประธานฯ หรือว่า พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๑๕ (๔) และมาตรา ๒๔ จะเพียงพอหรือไม่ในการที่จะให้ความคุ้มครองในเรื่องนี้

๕. เลขาธิการฯ (นายชัชทอง โอภาสศิริวิทย์) ชี้แจงว่า จากการเชิญผู้แทนกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ มาหารือเรื่องนี้ มีประเด็นที่ต้องทำให้เกิดความชัดเจนว่า การขอยกเว้นตามมาตรา ๒๓ (๓) นั้น ถึงแม้จะได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๒๓ (๓) แล้ว ยังต้องปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารในมาตราอื่น ๆ ด้วย

๖. ผู้แทนกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ (นายไพฑูรย์ สว่างกมล) ได้ชี้แจงในประเด็นนี้ว่า รับทราบว่ายังต้องปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารในมาตราอื่น ๆ ด้วย อย่างไรก็ตาม ได้ไปหารือกับผู้บริหารของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพแล้วเห็นว่า เรื่องนี้สมควรสร้างความเชื่อมั่นให้กับพยานให้เต็มที่ ให้เกิดความมั่นใจว่าได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๒๓ (๓) ซึ่งข้อมูลจะไม่ไปเปิดเผยในที่ใดทั้งสิ้น โดยเป็นมาตรการที่จะสร้างความมั่นใจให้กับพยาน

๗. นายประพันธ์ นัยโกวิท (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) มีความเห็นว่า ตามที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเสนอมานี้ ต้องการให้หน่วยงานอยู่ในกฎกระทรวงตามมาตรา ๒๒ ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ดังนั้น งานของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการคุ้มครองพยานซึ่งเป็นความลับ ลักษณะงานใกล้เคียงกับสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติที่ต้องปกปิดข้อมูลบางส่วน ถ้ามีชื่ออยู่ในกฎกระทรวงก็ไม่น่าจะมีปัญหาอะไรน่าจะดำเนินการได้ เพราะเมื่อมีชื่ออยู่ในกฎกระทรวงแล้วก็ยังคงต้องออกระเบียบและจะต้องให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการให้ความเห็นชอบด้วย

๘. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นายรองพล เจริญพันธุ์) ให้ข้อเสนอแนะว่า กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ซึ่งประสงค์จะคุ้มครองข้อมูลของบางสำนักหรือกองในสังกัด เช่น เรื่องที่เกี่ยวกับการคุ้มครองพยาน เป็นต้น ควรออกคำสั่งให้ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นข้อมูลข่าวสารลับตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แล้วดำเนินการกำหนดชั้นความลับตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ อีกชั้นหนึ่ง การดำเนินการในแนวทางนี้ เป็นแนวทางที่สำนักงาน ป.ป.ส. ได้ทำไปแล้ว โดยไม่ต้องออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๒๒ อีก ทั้งนี้ ตามแนวความเห็นที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้ให้ไว้ ซึ่งเมื่อประกาศต่อสาธารณชนออกไปว่าได้ดำเนินการในแนวทางเช่นนี้แล้ว ก็จะสร้างความมั่นใจให้กับพยานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างมาก

๙. ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (นายใหญ่ โรจน์สุวนิชกร) ให้ข้อสังเกตว่า ในข้อพิจารณา ๕.๔ ฝ่ายเลขานุการฯ ให้ข้อมูลว่าคณะกรรมการวินิจัยฯ เคยมีการวินิจัยเกี่ยวกับการคุ้มครองพยานอยู่แล้ว จึงขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ ชี้แจงเรื่องนี้ให้ที่ประชุมทราบ และเห็นว่าพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา ปี ๒๕๔๖ มาตรา ๖ วรรค ๓ ในส่วนของการคุ้มครองพยานมีอยู่แล้ว กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพก็คงไม่ต้องขอยกเว้น

มติ ที่ประชุมได้มีมติ ดังนี้

๑. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ยังไม่จำเป็นต้องเป็นหน่วยงานที่กำหนดในกฎกระทรวงตามมาตรา ๒๒ เพื่อให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

๒. เสนอแนะให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพออกคำสั่ง เพื่อกำหนดให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพยานเป็นข้อมูลข่าวสารที่ไม่เปิดเผยตามนัยมาตรา ๑๕ (๔) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และกำหนดชั้นความลับตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ (ระเบียบนี้ออกโดยอาศัยอำนาจตามนัยมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐) และให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเน้นในเรื่องของการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงมาตรการนี้ ซึ่งจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นได้มากขึ้น หากมีปัญหาในทางปฏิบัติให้นำกลับมาหารือในที่ประชุมอีกครั้งหนึ่ง

๔.๓ รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๔๗ เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี

๑. เลขานุการฯ (นายชัชทอง โอภาสศิริวิทย์) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้จัดทำสรุปรายงานผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ในรอบปีงบประมาณ ๒๕๔๗ ตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่กำหนดให้คณะกรรมการจะต้องรายงานผลการดำเนินงานให้คณะรัฐมนตรีทราบ อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง จึงเสนอคณะกรรมการฯ ให้ความเห็นชอบในหลักการ และสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะได้ปรับปรุงเพิ่มเติม เพื่อให้รายงานมีข้อมูลสมบูรณ์มากขึ้น และหากคณะกรรมการฯ ท่านใดเห็นสมควรเพิ่มเติมแก้ไขอย่างไร สามารถประสานมายังสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อขอแก้ไข และฝ่ายเลขานุการฯ จะได้ประมวลเรื่องนี้เสนอประธานฯ พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบวาระการประชุม ครั้งที่ ๖/๒๕๔๗

๒. นายกิตติศักดิ์ ปรกติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อเสนอแนะว่า ในขั้นตอนกระบวนการของการรายงาน ควรคำนึงถึงการดำเนินการร่วมกับการประชุมทางวิชาการ เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการเสนอข้อคิดเห็นเพิ่มเติม สำหรับการนำรายงานฯ เสนอคณะรัฐมนตรีนั้น ตามปกติจะมีการรายงานในเดือนธันวาคม ซึ่งในปีนี้ เนื่องจากพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้ใช้มาครบ ๗ ปีแล้ว จึงสมควรมีการจัดประชุมทางวิชาการประจำปีเพื่อพิจารณาเรื่องนี้ และนำผลที่ได้จากการประชุมทางวิชาการมาจัดทำรายงานเสนอคณะรัฐมนตรี นอกจากนี้คณะกรรมการฯ ได้เคยมีมติไว้ว่า ในการรายงานหากจะให้คณะรัฐมนตรีมีมติในเรื่องใด ควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติให้ดำเนินการแก้ไข ดังนั้น จึงขอเสนอเป็นหลักการว่า ในการเสนอรายงานต่อคณะรัฐมนตรี หากจะให้คณะรัฐมนตรีมีมติในเรื่องใด ควรจะต้องเสนอข้อคิดเห็นและขอมติจากคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น ๆ ไว้ด้วย

๓. เลขานุการฯ (นายชัชทอง โอภาสศิริวิทย์) ชี้แจงว่า ตามข้อเสนอของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (นายกิตติศักดิ์ ปรกติ) ดังกล่าวสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะได้นำสรุปเสนอเสนอคณะกรรมการฯ ต่อไป ถ้าคณะกรรมการฯ เห็นชอบจะได้ผลิตเป็น

เอกสารเผยแพร่ ส่วนการประชุมทางวิชาการนั้นสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้แผนงานที่จะจัดให้มีการประชุมทางวิชาการอยู่แล้ว ซึ่งจะได้้นำเรียนให้คณะกรรมการ ฯ ทราบในการประชุมครั้งต่อไป

๔. ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (นายใหญ่ โรจน์สุวนิชกร) ให้ข้อเสนอแนะว่า นอกจากการจัดพิมพ์เป็นเอกสารเผยแพร่แล้ว ควรมีการขยายความรู้ทาง Website ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ให้สามารถดึงข้อมูลมาใช้ได้ก็จะเป็นประโยชน์มากกว่าการจัดพิมพ์เป็นเอกสารเพียงอย่างเดียว

มติ ที่ประชุมมีมติ ดังนี้

๑. เห็นชอบในหลักการของร่างรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการประจำปีงบประมาณ ๒๕๔๗

๒. ให้คณะกรรมการฯ นำร่างรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการประจำปีงบประมาณ ๒๕๔๗ ไปพิจารณา หากมีข้อเสนอแนะหรือข้อแก้ไขเพิ่มเติมให้แจ้งให้ฝ่ายเลขานุการฯ พิจารณาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์และนำเสนอในที่ประชุมพิจารณาในครั้งต่อไป

๓. ให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จัดสัมมนาทางวิชาการในโอกาสครบรอบ ๗ ปี ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อนำผลจากการสัมมนาไปประกอบการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๔๗ ต่อไป

๔. ให้ฝ่ายเลขานุการฯ รับข้อสังเกตเกี่ยวกับการรายงานผลการดำเนินงานที่เห็นว่าควรเสนอข้อคิดเห็นและขอมติจากคณะรัฐมนตรีในเรื่องที่จำเป็นไว้ด้วย

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่อง อื่น ๆ

๕.๑ การปรับปรุงองค์ประกอบคณะกรรมการชุดต่าง ๆ รวม ๓ คณะ

ฝ่ายเลขานุการฯ (นายชัชทอง โอภาสศิริวิทย์) ได้นำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับการปรับปรุงคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ที่เสนอขอให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ มีมติให้ความเห็นชอบ ดังนี้

๕.๑.๑ คณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน ตามคำสั่ง คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ที่ ๔/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๔๖

๕.๑.๒ คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาส่งเรื่องอุทธรณ์ฯ ตามคำสั่ง คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ที่ ๒/๒๕๔๒ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ และที่ ๕/๒๕๔๒ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๔๒

๕.๑.๓ คณะอนุกรรมการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการ ดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ตามคำสั่งคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ที่ ๑๓/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๔

มติ ที่ประชุมเห็นชอบให้ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการฯ จำนวน ๓ คณะ ตามที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ

๑. เห็นชอบให้ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการ พิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน ดังนี้

๑.๑ แก้ไขตำแหน่งประธานอนุกรรมการ (นายรองพล เจริญพันธุ์) จาก เดิม ตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี แก้ไขเป็น ตำแหน่งปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทั้งนี้ เพื่อให้ตรงกับตำแหน่งในปัจจุบัน

๑.๒ เพิ่มเดิมอนุกรรมการฯ ๒ ท่าน คือ นายขวัญชัย วสวงศ์ นายซังทอง โอภาสศิริวิทย์ และให้ฝ่ายเลขานุการฯ จัดทำคำสั่งเสนอประธานฯ พิจารณาลงนามต่อไป

๒. เห็นชอบให้ปรับปรุงแก้ไขขององค์ประกอบของคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจ พิจารณาส่งเรื่องอุทธรณ์ฯ ดังนี้

๒.๑ แต่งตั้งนายธีรชัย ณ นคร เป็นประธานอนุกรรมการเฉพาะกิจ พิจารณาส่งเรื่องอุทธรณ์ฯ

๒.๒ ในกรณีที่ประธานไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้เชิญ ผู้ทรงคุณวุฒิท่านใดท่านหนึ่งในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการทำหน้าที่เป็นประธาน คณะอนุกรรมการฯ

๒.๓ ให้อนุกรรมการประกอบด้วยนายสนธิท ชมชาญ ผู้ตรวจราชการ สำนักนายกรัฐมนตรีที่รับผิดชอบการปฏิบัติราชการ ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของ

ราชการ ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นอนุกรรมการและผู้อำนวยการส่วนงานวินิจฉัยยุทธศาสตร์ เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ และให้ฝ่ายเลขานุการฯ จัดทำคำสั่งเสนอประธานฯ พิจารณาลงนามต่อไป

๓. เห็นชอบให้ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ดังนี้

๓.๑ ให้เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาทำหน้าที่ประธานอนุกรรมการฯ แทนการระบุตัวบุคคล

๓.๒ ปรับปรุงเพิ่มเติมอนุกรรมการฯ ทั้งภาครัฐและเอกชน จากเดิมที่มี ๑๑ คน เพิ่มเป็น ๒๐ คน (รวมประธานอนุกรรมการฯ) และให้ฝ่ายเลขานุการฯ จัดทำคำสั่งเสนอประธานฯ พิจารณาลงนามต่อไป

๕.๒ การเผยแพร่ภาพข่าวเหยื่ออาชญากรรมของสื่อมวลชนในลักษณะที่อาจเป็นการล่วงละเมิดในความเป็นส่วนตัวตามรัฐธรรมนูญและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

เลขานุการฯ (นายชังทอง โอภาสศิริวิทย์) ได้รายงานข้อเท็จจริงให้ที่ประชุมทราบ ดังนี้

๑. นายกิตติศักดิ์ ปรกิติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ได้แจ้งขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ นำเรื่องเสนอที่ประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณา กรณีตามที่ปรากฏเป็นข่าวทางสื่อมวลชนในรอบเดือนที่ผ่านมาปรากฏว่า มีหลายเรื่องที่สื่อให้เห็นปัญหาเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลคดีของหน่วยงานของรัฐ เช่น เจ้าพนักงานสอบสวน โรงพยาบาล และการเผยแพร่ภาพข่าวเหยื่ออาชญากรรมของสื่อมวลชนในลักษณะที่เป็นการล่วงละเมิดสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวตามรัฐธรรมนูญและสิทธิในข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของเหยื่ออาชญากรรมหลายกรณี เช่น กรณีนักท่องเที่ยวชาวอังกฤษถูกฆาตกรรมที่จังหวัดกาญจนบุรี เจ้าพนักงานสอบสวนและโรงพยาบาล ได้ปล่อยให้มีการถ่ายภาพผู้ตายและนำมาเผยแพร่ในลักษณะที่ไม่สมควร และกรณีฆ่าตัดคอในลักษณะโหดร้าย โดยคนร้ายจับผู้ตายเปลือยกายใส่ถุงยูเจมื่อไพล่หลังแล้วฆ่าตัดคอ ซึ่งแพทย์ผู้ควบคุมการตรวจรักษาในโรงพยาบาลหรือ

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในหน่วยงานของรัฐนั้น ควรสั่งไม่ให้เปิดเผยข้อมูลต่อช่างภาพ หรือเปิดเผย โดยมีเงื่อนไขให้ต้องทำการปกปิดส่วนที่ไม่สมควร จึงเห็นควรเสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณา กำหนดมาตรการที่เหมาะสม หรือเสนอคณะรัฐมนตรีให้กำหนดแนวทางปฏิบัติ แก่หน่วยงานของรัฐต่อไป

๒. ฝ่ายเลขานุการฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า การเปิดเผยข้อมูลคดียของหน่วยงานของรัฐในลักษณะดังกล่าว อาจเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลได้ จึงเห็นควรกำหนดมาตรการหรือแนวทางปฏิบัติในเบื้องต้นเพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ ดังนี้

๒.๑ การกั้นบริเวณสถานที่เกิดเหตุมิให้ผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาในบริเวณนั้นได้

๒.๒ การห้ามมิให้ถ่ายภาพของผู้ตายหรือผู้ที่ได้รับความเสียหายในสภาพที่ไม่สมควรนำไปเผยแพร่

๒.๓ การห้ามมิให้เปิดเผยสำนวนการสอบสวน หรือข้อเท็จจริงที่ได้จากการสอบสวน ซึ่งกระทบต่อเกียรติยศ ชื่อเสียง หรือความเป็นส่วนตัวของผู้ตายหรือผู้ที่ได้รับความเสียหายดังกล่าว

๓. เห็นควรมีหนังสือแจ้งหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบข้อห่วงใยของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ต่อปัญหาการละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวของบุคคลตามที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการได้บัญญัติรับรองไว้ รวมทั้งให้รับทราบถึงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการหรือแนวทางเบื้องต้นที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้มีการหารือไว้ รวมทั้งแจ้งเชิญผู้แทนของหน่วยงานต่าง ๆ ดังกล่าวเพื่อกำหนดข้อเท็จจริงต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานต่าง ๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องนี้ด้วย

๔. เห็นควรมอบให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล เพื่อศึกษาแนวทางที่เหมาะสม นำเสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อพิจารณาเห็นมติให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติต่อไป

ที่ประชุมมีความเห็นดังนี้

๑. นายมานิจ สุขสมจิตร (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ได้ให้ความเห็นว่า การที่จะกำหนดข้อห้ามต่าง ๆ ที่ไม่ให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งนั้น ควรต้องพิจารณารัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะมาตรา ๓๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่กำหนดสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียงและความเป็นอยู่ส่วนตัวย่อมได้รับความคุ้มครอง รวมทั้งปัจจุบันยังมีกฎหมายอีกหลายฉบับ เช่น ประมวลกฎหมายอาญา ได้กำหนดห้ามสื่อมวลชนไว้หลายเรื่อง ดังนั้น การที่จะทำเกินขอบเขตที่กฎหมายกำหนดนั้น คงต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ การปรึกษาหารือกันในหมู่เจ้าหน้าที่ที่สามารถที่จะทำได้ แต่การที่จะห้ามสื่อมวลชนคงต้องพิจารณากฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วย นอกจากนี้ กรณีการถ่ายภาพเด็กหรือเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิด มีกฎหมายกำหนดห้ามไว้ชัดเจน แต่ยังไม่เห็นหน่วยงานใดรับผิดชอบ การออกมาตรการจึงสมควรนำสื่อมวลชนเข้ามาร่วมด้วยทั้งหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์ เพื่อพิจารณาแนวทางปฏิบัติในเรื่องนี้

มติ ที่ประชุมมีมติ ดังนี้

๑. สมควรมีการกำหนดมาตรการแก้ไขกรณีการเผยแพร่ภาพข่าวเหยื่ออาชญากรรมของสื่อมวลชนในลักษณะที่อาจเป็นการล่วงละเมิดในความเป็นส่วนตัว และนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์หรือมาตรการในเรื่องนี้

๒. ให้ฝ่ายเลขานุการฯ รับไปพิจารณาปรึกษารับทราบกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข รวมทั้งสื่อมวลชน เพื่อหาแนวทางและนำข้อสรุปเสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารพิจารณาต่อไป

๕.๓ เรื่องสืบเนื่อง

๕.๓.๑ การแต่งตั้งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาต่าง ๆ

๑. นายกิตติศักดิ์ ปรกิติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ได้ขอให้พิจารณาเรื่องสืบเนื่องจากการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๔๗ ในวาระที่เกี่ยวกับการพิจารณารายชื่อบุคคล ผู้ซึ่งเห็นสมควรเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาแต่งตั้งเป็นกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งในเรื่องนี้รองนายกรัฐมนตรี (พลเอกธรรมรักษ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา) ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ท่านรองนายกรัฐมนตรีในฐานะ

ปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีในการนำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี ได้พิจารณาเสนอรายชื่อบุคคลที่สมควรเสนอแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาจำนวน ๔๑ คน ขาดอีก ๒ คน ซึ่งยังอยู่ระหว่างการตรวจสอบข้อมูล จึงเห็นควรนำมาพิจารณาว่าจะดำเนินการต่อไปอย่างไรในวาระสืบเนื่องนี้

๒. (ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย) นายใหญ่ โรจน์สุวนิชกร ได้เสนอว่าเรื่องอาจดำเนินการตามที่คุณแทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอไว้ในการประชุมครั้งที่ผ่านมา โดยอาจนำรายชื่อบุคคลทั้ง ๒ คน เข้าพิจารณาในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใหม่อีกครั้งได้ โดยในการพิจารณานี้อาจพิจารณารายชื่อบุคคลที่เห็นสมควรเสนอแต่งตั้งเพิ่มเติมด้วยก็ได้

๓. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นายรองพล เจริญพันธุ์) ได้ชี้แจงให้ที่ประชุมทราบว่า แม้ว่าการเสนอรายชื่อบุคคลเพื่อเสนอแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเพิ่มเติม นั้น มิได้มีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ก็ตาม แต่โดยที่คณะกรรมการวินิจฉัยฯ มีลักษณะเป็นองค์กรชี้ขาดข้อพิพาททางปกครอง (Tribunal) เทียบได้กับศาลปกครองชั้นต้น คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จึงได้กำหนดให้มีคณะกรรมการสรรหา โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้โดยเฉพาะ ส่วนคุณสมบัติของผู้ที่จะได้รับการคัดเลือกก็ได้กำหนดไว้พิเศษ สมควรที่ฝ่ายเลขานุการฯ จะได้นำเสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการชุดใหม่นี้ เพื่อทราบและพิจารณาต่อไป โดยแนวปฏิบัติจะต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการเรื่องการสรรหาด้วย

มติ เนื่องจากเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องพิจารณาโดยรอบคอบ ที่ประชุมมีมติให้ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอเรื่องนี้เป็นวาระพิจารณาในการประชุมคราวต่อไป และให้เตรียมข้อมูลต่าง ๆ ตามที่กรรมการได้มีข้อสังเกตเพื่อประกอบการพิจารณา

๕.๓.๒ เรื่องการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากอำนาจ

นายกิตติศักดิ์ ปกรัตติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ได้เสนอเรื่องเข้าสู่ที่ประชุมในวาระอื่น ๆ แต่ฝ่ายเลขานุการฯ ยังไม่ได้บรรจุอยู่ในวาระเกี่ยวกับกรณีปัญหาการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากอำนาจ ตามที่มีข่าวทางหน้า

ห นั ง สึ อ พื ม พ์ ว ่า

ผู้ประกอบการโทรคมนาคมอยู่ในฐานะลำบากใจ เพราะหน่วยงานด้านความมั่นคงและตำรวจ ติดต่อขอข้อมูลส่วนตัวของผู้ใช้บริการโทรศัพท์บ่อยครั้งมาก ทั้งการติดตามบุคคล การตรวจสอบผู้ใช้โทรศัพท์ว่าติดต่อกับผู้ใดบ้าง รวมทั้งการลอบดักฟัง ซึ่งการกระทำดังกล่าว เป็นการกระทำที่เข้าข่ายการละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้บริการ ซึ่งอาจมีโทษตามพระราชบัญญัติประกอบกิจการโทรคมนาคมฯ และเห็นว่า เป็นเรื่องที่มีผลกระทบกับคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการซึ่งมีอำนาจหน้าที่โดยตรง จึงขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ นำเสนอเข้าที่ประชุมในคราวนี้ด้วย

เลขานุการฯ (นายชังทอง โอภาสศิริวิทย์) ชี้แจงว่า เจ้าหน้าที่ได้รับเรื่องดังกล่าวแล้วก่อนวันประชุม ๒ วัน แต่เห็นว่าเป็นเรื่องที่ต้องมีการศึกษาเพิ่มเติม และต้องมีการเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องมาปรึกษาหารือ ซึ่งฝ่ายเลขานุการฯ จะได้เชิญผู้ที่เกี่ยวข้องมาร่วมพิจารณา และจะได้สรุปเสนอที่ประชุมในครั้งต่อไป

มติ ให้ฝ่ายเลขานุการฯ นำเรื่องตามวาระนี้เสนอที่ประชุมพิจารณาในครั้งต่อไป

เลิกประชุม เวลา ๑๒.๑๐ น.

นางศิริกุล ปัญญาดีลก
ผู้จดยางงานการประชุม